

Ingemar Olsson

ger i följande inlägg en initierad och intressant belysning om hur

SPIONERI

bedrevs förr och nu.

Här finns även en direkt avskrift av hur SÄPO skaffar sin information.

Det viktiga ordet här är

"Underrättelsecykeln"

som visar hur underrättelsearbete skall bedrivas.

**När en sådan underrättelsecykel sätts ur spel
kan konsekvenserna bli betydande.**

Detta visar inte minst Bertil Ströbergs ärende.

Läs, och läs gärna en gång till !

Därefter:

TÄNK TILL !

Spioneri

Norstedts uppslagsbok: Att för annat lands räkning skaffa sig eller avslöja information om sådant som har betydelse för rikets säkerhet

Nya stora synonymordboken: Hemlig underrättelsetjänst, hemliga efterforskningar, säkerhetstjänst, olovlig underrättelseverksamhet, bevakning, infiltration

Det skulle kunna skrivas hyllmetrar om spioneri, som sannolikt är en lika gammal företeelse som människan själv. Människan har alltid velat veta vad grannen har för sig för att därigenom känna sig trygg. Det är den röda tråden i spioneriets historia. Spioneriet har genom sekler ändrat karaktär alltifrån mänsklig insyn till satelliter med hög upplösning förmåga.

Det senare medför att den direkta insynen dvs. få tag i sekretessbelagd information inte är lika angelägen längre men ändå av vitalt intresse i dagens samhällen främst beträffande utrikespolitisk hållning och kriminalitet/terrorism samt engagemang inom andras territorier. Varje nation med självaktning håller sig med en underrättelsetjänst i någon form eller om man så vill en legal och/eller illegal spionorganisation.

Spioneri eller mera vänligt uttryckt underrättelseverksamhet formaliserades i Sverige främst på 1600-talet då landet blev en stormakt. Då var det väsentligt att förvissa sig om omvärldens stridskrafter och intentioner. Allteftersom vapensystemutvecklingen gick framåt, särskilt efter den industriella och tekniska revolutionen under 1800-talet, blev underrättelsebehoven allt större. Vapensystemen blev allt snabbare, effektivare och fick större räckvidd.

Kommunikationer såsom vägar och järnvägar medgav snabba förflyttningar av stridskrafter. Sambandssystemen med telefon och telegraf utvecklades varför stridsförloppen gick snabbare. Allt detta gjorde att behoven av snabba underrättelser ökade.

Underrättelseverksamheten i realtid var observationer på stridsfältet ("stridsspioneri" – stund, ställe, styrka slag, sysselsättning) medan underrättelseverksamheten i fred mera inriktade sig på omvärldens styrkeförhållanden mot vilken bakgrund sedan den egna försvarsmakten dimensionerades.

Sverige organiserade en underrättelsetjänst (avdelning inom generalstaben) i mera modern bemärkelse i samband med unionskrisen 1905. Underrättelseinhämtning skedde ifrån Norge (unionsproblemen) och Finland (Rysslands intentioner).

Under första världskriget byggdes underrättelsetjänsten kraftfullt ut bl.a. infördes militärattachéer och studieresor genomfördes. I slutet av 1930-talet byggdes underrättelsetjänsten ut ytterligare med hänsyn till orosmolnen som bildades över Europa.

Under och efter andra världskriget har underrättelsetjänsten än mera utvecklats till vad den är i dag, vars verksamhet är strängt sekretessbelagd.

Andra världskriget avlöstes av det kalla kriget dvs. då stormaktsblocken byggde upp sina stridskrafter och bevakade varandras avsikter genom stora och välorganiserade underrättelsetjänster.

Underrättelseinhämtningen (spioneri) sker till största delen legalt genom öppna källor (främst dokument, tidskrifter, press, attachéverksamhet, studiebesök, Internet!) och signalspaning mot kommunikationer och vapensystem. Illegalt sker underrättelseinhämtning (spioneri) genom att komma åt sekretessbelagd information just genom spioner men även genom otillåten avlyssning.

Otaliga är de incidenter och kriser som inträffade under kalla krigets epok då även Sverige blev av intresse särskilt för WP med Sovjetunionen (SU) i spetsen.

Landets försvarsförmåga (organisation, utrustning, verksamhet), försvarsindustriell förmåga (tekniknivå, kapacitet) och inte minst dess politiska förmåga (våga höja beredskapen/mobilisera) kom i blickfånget med hänsyn till landets alliansfrihet om än inte helt neutrala hållning. Det var naturligt att Sverige kom i ett visst fokus för SU.

Det innebar att vi som nation var tvungna att "vara på vår vakt" dvs. att leva upp till ett förhållningssätt av integritet och högt säkerhetsmedvetande (iaktta sekretessen!).

Trots Sveriges hållning genom ett sannolikt högt nationellt säkerhetsmedvetande, kunde inte spioneri förhindras. Under efterkrigstiden har ett stort antal människor anklagats och dömts för spioneri. De största fallen var Hilding Andersson (marina angelägenheter) och Fritiof Enbom (arméangelägenheter) i början på 1950-talet. Beträffande FE är det än i dag tveksamt ifall det rörde sig om spioneri dock utdömdes straff.

Därefter kom Stig Wennerström (flygangelägenheter) i början på 1960-talet. Sedan kom Stig Bergling (befästningsangelägenheter) i slutet på 1970-talet. Slutligen under kalla krigets sista årtionde – 1980-talet – anklagades Bertil Ströberg mot sitt nekande för spioneri för WP räkning.

Bevis saknades och kunde inte ligga till grund för en dom utan det var ihåliga indicier som låg till grund för en dom som följdes av ett fängelsestraff. **I dag väntar BS på upprättelse i högsta domstolen för ett brott han inte begått.**

Nytt material har kommit i dagen, vilket undanhölls på sin tid när rannsaking skedde av BS. Detta flagranta misstag från säkerhetsmyndigheters och rättsväsendets sida är **skandalöst** i svensk rättshistoria och röner ingen heder åt det upplysta, demokratiska och föredömliga statsskick vi borde ha.

Vad kan få någon att lämna ut sekretessbelagd information om sitt eget land? Genom de spionfall som avslöjats finns vissa gemensamma nämnare. Vanligt är att personerna är missnöjda med sina liv eller sina karriärer.

Som agent eller spion åt främmande makt känner de sig betydelsefulla och att de är någonting. Deras självkänsla stärks genom att de uppskattas av sina uppdragsgivare dvs. de nationer som mottar informationen. Skälen till spioneri kan även vara rent ideologiska.

.....

Så skaffar Säkerhetspolisen information (exakt återgivet)

(www.sakerhetspolisen.se)

Om säkerhetspolisen. Uppdaterad 2010-07-28)

En stor del av Säkerhetspolisens arbete sker i form av underrättelsearbete. Det är främst inom verksamhetsområdena kontraspionage, kontraterrorism och författningsskydd som ett systematiskt underrättelsearbete bedrivs.

Underrättelsearbete bedrivs enligt den så kallade **underrättelsecykeln**, det vill säga genom inriktning, inhämtning, bearbetning, analys och delgivning av information. Inhämtning av underrättelser sker bland annat genom:

- spaning (utförs av specialistpersonal från Säkerhetspolisen med hjälp av teknisk utrustning),
- tvångsmedel (de tvångsmedel som får användas är hemlig teleavlyssning, hemlig teleövervakning, hemlig kameraövervakning, hemlig rumsavlyssning och postkontroll),
- fysiska källor (personer som lämnar information),
- öppna källor (till exempel internet, tidningar, radio och tv),
- förhörsinformation samt
- kontakter med utländska säkerhets- och underrättelsetjänster (Säkerhetspolisen har ett omfattande samarbete med andra länders säkerhets- och underrättelsetjänster, särskilt när det gäller att bekämpa och motverka terrorism).

Inhämtade underrättelser bearbetas. Innan de analyseras sker en bedömning av hur tillförlitlig källan är och huruvida informationen är korrekt. När uppgifterna har analyserats delges berörda enheter inom Säkerhetspolisen som med utgångspunkt från informationen beslutar om operativa åtgärder, extern delgivning eller förnyad underrättelseinriktning.

.....

Allmoge som tar del av denna **underrättelsecykel**, finner en systematik och ett klokt upplägg av den verksamhet som säkerhetspolisen (säpo) bedriver för att konstatera och avvärja spioneri. I de stora spionfall som ägt rum sedan efterkrigstiden, har ett grannliga arbete ägt rum för att kartlägga spionhärverna och dessas aktörer samt därmed kunnat avvärja fortsatt spioneri.

Klara bevis har kunnat framläggas och de som bedrivit spioneri har åtalats, dömts och avtjänat straff.

Om inte just denna underrättelsecykel legat till grund för Säpos arbete omkring dessa efterkrigsfall, torde sannolikt en liknande cykel ha tillämpats. Väl är att märka att de aktörer i spionhärverna som mottagit den sekretessbelagda informationen (de riktiga bovarna) aldrig har varnat svenska myndigheter för vad som var på gång eftersom det passade aktörernas syften.

Dessa aktörer har aldrig anklagats utan alltid gått fria.

Det finns inget internationellt rättsväsende som klarar sådana brott som egentligen är ett slags "informationshäleri".

Så inträffar denna "**slumpartade**" händelse med Bertil Ströberg under våren 1983. Den utlösande faktorn är ett brev från polska ambassaden till utrikesdepartementet i vilket Polen erbjuder sekretessbelagd information man inte vill kännas vid.

Eftersom aktörer som mottagit information i en spionhärva aldrig tidigare har gett sig till känna, borde alla larmklockor ha ringt hos svenska myndigheter när så Polen plötsligt är "**hjälpamme herr'n**".

Plötsligt sätts denna kloka underrättelsecykel ur spel. Hals över huvud kastar man sig över en impuls som Polen initierat. Utan eftertanke om att kartlägga en spionhärva och dess aktörer, griper man BS.

Denna brådska omkullkastade alla möjligheter till att säkra bevis.

Än i dag är det för betraktaren av BS fall en gåta att välorganiserade och välfungerande Säpo så totalt lät sig förledas av denna tändande "gnista".

Om Säpo hade arbetat efter sin väl utarbetade underrättelsecykel så hade allting fallit på plats. Det hade visat sig att det inte skulle ha funnits ett begynnande spioneri, i varje fall inget i vilket BS skulle ha haft del. BS skulle aldrig ha kunnat ägna sig åt något olagligt i kraft av sin lojalitet och rättskänsla för sitt land.

Betraktaren ställer sig frågan ifall det fanns krafter som ville att det skulle gå precis så här.

Tveklöst var svaret **JA**, men det tarvade att man hade en viss insikt i och förståelse för hur det var under kalla krigets epok – **det var stormaktsdribbel!**

På grund av brådskan att gripa BS, kunde inte domstolen ges bevis för BS skuld. I stället konstruerades ett antal intetsägande **indicier (antaganden)** utan substans.

Långt senare när arkiven blir tillgängliga, konstateras **att rättsväsendet undanhållits** material som redan tidigt hade kunnat fria BS.

Högsta domstolen kommer att ge BS resning i hans mål.

Med i dag alla fakta om kalla krigets epok, allt tillgängligt material samt inte minst det undanhållna materialet (**SKANDALÖST!**) och inte minst ett **sunt och insiktsfullt förnuft** om hur fel det en gång blev, finns bara en utväg för ett rättskaffens samhälle och det är att ge BS full upprättelse.

Rättsväsendet måste kunna leva upp till sin hederskodex att

”Bevisen är kärnan”

om förtroendet skall kunna upprätthållas hos allmogen.

Ingemar Olsson